

до наказу від _____ 2021 р. № _____

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету (директор ННІ)

_____ Яра О.С.

25.05.2021 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри

міжнародного права та порівняльного правознавства

Протокол № _____ від “_____” _____ 2021 р.

Завідувач кафедри

_____ Ладиченко В.В.

”РОЗГЛЯНУТО ”

Гарант ОП _____

Гарант ОП

Панькова Л.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

спеціальність 081 «Право»

освітня програма «Право»

Факультет (ННІ) юридичний

Розробники: завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства, д.ю.н., професор Ладиченко Віктор Валерійович

Київ – 2021 р.

1. Опис навчальної дисципліни «Конституційне право України»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь			
Освітній ступінь	Бакалавр		
Спеціальність	081 Право		
Освітня програма	Право		
Характеристика навчальної дисципліни			
Вид	Обов'язкова		
Загальна кількість годин	120		
Кількість кредитів ECTS	4		
Кількість змістових модулів	3		
Курсовий проект (робота) (за наявності)	+		
Форма контролю	Екзамен		
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання			
	денна форма навчання	заочна форма навчання	2 осв
Рік підготовки (курс)	2	2	1
Семестр	3	3	2
Лекційні заняття	30 год.	6 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	10 год.	8 год.
Лабораторні заняття	- год.	- год.	- год.
Самостійна робота	60 год.	104 год.	102 год.
Індивідуальні завдання	- год.	- год.	- год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	-	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни «Конституційне право України»

Дисципліна «Конституційне право України» є однією з нормативних дисциплін, яка вивчається у всіх вищих юридичних навчальних закладах і факультетах. Його завдання – ознайомити студентів з основами конституційного ладу України, правами і свободами людини, основами організації державної влади в Україні, тощо; навчити їх самостійно користуватися нормативними актами, вірно розуміти роль і значення конституційних термінів та інститутів, застосовувати норми конституційного права.

Предметом навчальної дисципліни «Конституційне право України» є система правових норм, що закріплюють основні засади економічної і політичної організації суспільства, порядок формування, організацію і компетенцію найголовніших ланок державного механізму, територіальну організацію держави, визначають основи взаємовідносин держави та особи.

Метою навчальної дисципліни «Конституційне право України» є формування у студентів розуміння конституційно-правової дійсності, розвитку умінь використовувати набуті знання у практичній діяльності. Вона сприяє вихованню у студентів глибокої особистої поваги до загально визнаних моральних та правових цінностей, сучасного державно-правового статусу України підвищує загальну та правову культуру студентів.

Вивчення навчального матеріалу дисципліни «Конституційне право України» базується на знаннях студентів, здобутих з таких дисциплін як «Теорія держави і права», «Історія держави і права України», «Історія держави і права зарубіжних країн». Дисципліна має створювати теоретичні засади для вивчення таких дисциплін як «Державне право зарубіжних країн», «Адміністративне право», «Кримінальне право», «Трудове право» та ін.

Робота студентів по вивченню тем кожного розділу дисципліни відбувається шляхом вивчення рекомендованої навчальної та спеціальної літератури (підручники, конспекти лекцій, наукові статті, публікації в журналах, наукових збірниках, матеріали науково-практичних конференцій тощо) та вивчення і засвоєння положень Конституції України, законів та інших нормативно-правових актів, які регулюють конституційно-правові відносини. Опрацювання чинних нормативних актів обумовлює потребу постійно слідкувати за змінами, що відбуваються у законодавстві, користуватися при підготовці до семінарського заняття такими офіційними виданнями органів державної влади України, як „Відомості Верховної Ради України”, газети „Голос України”, „Урядовий кур’єр”, „Вісник Конституційного Суду України” тощо.

Студенти повинні знати:

- існуюче конституційне законодавство України, роль і місце державних органів в системі державно-владного механізму;

- структуру та систему Конституції України, законів України «Про громадянство», «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту»;
- Міжнародні стандарти в галузі прав людини, Всесвітні механізми забезпечення прав людини, Регіональні механізми забезпечення прав людини;
- Виборчий кодекс України від 19.12.2019.
- Закони України «Про Центральну виборчу комісію» від 30 червня 2004р.; Закон України «Про Державний реєстр виборців» від 22.02. 2007 року.

Студенти повинні вміти:

- вільно орієнтуватися в навчальному матеріалі; робити аргументовані висновки; вичерпно відповідати на поставлені запитання, демонструючи знання основних проблем дисципліни;
- осмислити зміст кожної теми курсу, відповідних конституційно-правових інститутів, їх характерні ознаки, формулювати власні висновки та пропозиції щодо шляхів удосконалення правового регулювання розглядуваних суспільних відносин;
- формулювати й обґрунтовувати свої пропозиції щодо шляхів вдосконалення відповідних положень нормативних актів, шляхів більш ефективного застосування їх на практиці;
- розробляти основні нормативні акти з питань конституційно-правового будівництва.

Набуття компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність працювати в команді під час вирішення практичних задач.

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей

розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.

Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з такої галузі права, як: конституційне право.

Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:

Соціально-гуманітарна ерудованість

- здатність визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин;
- здатність здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання;
- здатність проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел;
- формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми;
- здатність давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю;
- здатність оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

Дослідницькі навички

- здатність складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами;
- здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин;
- здатність самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

Комунікація

- здатність вільно спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію під час аналізу ситуативних задач;
- здатність володіти базовими навичками риторики під час обґрунтовування власних відповідей та виступів;
- здатність доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло;
- здатність пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

Професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій

- здатність належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності;
- здатність вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних, використовувати офіційну інформацію, подану на офіційних сайтах міжнародних організацій;
- здатність працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи під час розв'язання ситуативних задач.

Праворозуміння

- здатність пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

Правозастосування

- здатність застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки;
- здатність надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях що стосуються діяльності органів публічної влади та місцевого самоврядування.

3. Програма та структура навчальної дисципліни «Конституційне право України»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма навчання / друга вища					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Поняття та основні засади Конституції												
Тема 1. Поняття та предмет конституційного права України	8	2	2	-	-	4	8	2/2	-	-	-	6/6
Тема 2. Історія розвитку Конституції України	8	2	2	-	-	4	8	-/2	2/2	-	-	6/4
Тема 3. Теоретичні основи Конституції України	8	2	2	-	-	4	8	-/2	2/2	-	-	6/4
Тема 4. Загальні засади конституційного ладу України	8	2	2	-	-	4	8	-	2/2	-	-	6/6
Разом за змістовим модулем 1	32	8	8	-	-	16	32	2/6	6/6	-	-	24/20
Змістовий модуль 2 Права людини та основи демократії												
Тема 5. Правовий статус людини і громадянина Громадянство	8	2	2	-	-	4	8	2/2	-	-	-	6/6
Тема 6. Громадянські (особисті) та політичні права і свободи людини	8	2	2	-	-	4	8	-	2/2	-	-	6/6
Тема 7. Соціально-економічні та культурні права	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8/8
Тема 8. Вибори як форма народовладдя	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8/8
Тема 9. Референдум	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8/8
Разом за змістовим модулем 2	40	10	10	-	-	20	40	2/2	2/2	-	-	36/36

Змістовий модуль 3 Конституційні моделі організації державної влади												
Тема 10. Конституційні моделі організації державної влади	8	2	2	-	-	4	8	2/2	-	-	-	6
Тема 11. Парламентаризм Конституційний статус депутата	8	2	2	-	-	4	8	-	2/0	-	-	6
Тема 12. Президент України	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Тема 13. Виконавча влада. Кабінет міністрів	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Тема 14. Судоустрій України	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Тема 15. Територіальний устрій Місцеве самоврядування в Україні	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 3	48	8	8	-	-	16	48	2/2	2/0	-	-	44/4 6
Курсовий проект (робота)	1						1					
Усього годин	120	3 0	3 0			60	120	6/10	10/8			104/ 102

Змістовий модуль 1.

Поняття та основні засади Конституції

Тема 1. Поняття та предмет конституційного права України

Конституційне право – галузь національного права України. Поняття та предмет галузі конституційного права. Метод правового регулювання. Поняття система конституційного права та її складові елементи. Інститути та норми конституційного права. Суб'єкти конституційного права та їх конституційно-правова відповідальність. Конституційно-правові відносини. Принципи конституційного права.

Тема 2. Історія розвитку Конституції України

Ідеї конституціоналізму в Україні до Лютневої революції 1917р. Конституційний процес в Україні у період відновлення її національної

державності (1917-1920 рр) Розвиток конституційного процесу за радянського періоду української державності. Історія Конституції України 1996 р. Конституційне будівництво в Україні в умовах незалежності.

Тема 3 Теоретичні основи Конституції України

Поняття, основні ознаки та класифікація Конституцій. Структура та система чинної Конституції України. Функції і принципи Конституції України. Порядок прийняття та внесення змін до Конституції України. Реалізація конституційних норм. Правова охорона Конституції України.

Тема 4. Загальні засади конституційного ладу України

Теоретичні аспекти засад конституційного ладу. Поняття, сутність і система конституційного ладу. Загальні принципи конституційного ладу в Україні. Особливі принципи конституційного ладу, їх закріплення Конституцією України. Гаранті конституційного ладу України. Поняття державного та суспільного ладу України. Принципи державного ладу України. Конституційна характеристика української держави. Форма держави в Україні. Теорія поділу влади: її зміст та закріплення у Конституції. Державна мова в Україні. Статус мов національних меншин. Конституційні основи економічної, політичної та ідеологічної багатоманітності. Основи національної безпеки та зовнішньоекономічної діяльності. Державна символіка та її закріплення Конституцією України і законами України. Соціальна, політична та економічна система суспільства.

Змістовий модуль 2

Права людини та основи демократії

Тема 5. Правовий статус людини і громадянина Громадянство

Поняття та структура правового статусу. Права людини і права громадянина. Підстави обмеження прав і свобод людини і громадянина. Система прав і свобод людини і громадянина. Основні та інші права людини. Класифікація

прав людини за виникненням в часі: «покоління прав людини». Права індивіда та колективні права. Права людини і держава.

Громадянство та його специфіка. Подвійне громадянство, багатогромадянство та безгромадянство. Закон України «Про громадянство» від 18 січня 2001 року. Підстави набуття громадянства. Підстави втрати громадянства.

Правовий статус іноземців в Україні. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22 вересня 2011 року. Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» від 8 липня 2011 року.

Тема 6. Громадянські (особисті) та політичні права і свободи людини

Громадянські (особисті) права і свободи людини: право на життя, недоторканість особи, її житла, таємницю листування, телефонно-телеграфних переговорів, право на повагу гідності людини, свободу віросповідання і світогляду, на вільне пересування вибір місця проживання і заняття. Політичні права: свободу зборів, мітингів, право на участь в управлінні державою, право об'єднуватися в політичні партії та інші. Конвенція ООН проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1984 р.

Тема 7. Соціально-економічні та культурні права

Загальна характеристика соціально-економічних прав. Економічні права: право на підприємницьку діяльність, право на працю, право на своєчасне одержання винагороди за працю, право на страйк для захисту своїх економічних та соціальних інтересів, право кожного, хто працює, на відпочинок тощо.

Соціальні права: право на соціальний захист, право на житло, право на достатній життєвий рівень, право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування, право на безпечне для життя і здоров'я довкілля, тощо.

Культурні права: право на освіту, право на вільний доступ до культурних цінностей, свобода літературної, художньої наукової і технічної творчості, право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності.

Конституційні обов'язки громадян України

Тема 8. Вибори як форма народовладдя

Теоретико-методологічні засади та джерела дослідження демократії як форми народовладдя. Історичні передумови становлення демократії в Україні. Поняття і види форм безпосередньої і представницької демократії. Становлення механізмів реального демократизму: державна влада і громадянське суспільство. Основні інститути демократії, їх формування, розвиток, функціонування. Вибори як форма народовладдя: поняття та зміст. Загальна характеристика виборчого права. Організація та порядок проведення виборів. Принципи виборчого права України. Характеристика виборчих систем світу. Характеристика виборчої системи України. Відповідальність за порушення законодавства про вибори. Виборчий кодекс.

Тема 9. Референдум

Референдум: види і законодавче регулювання. Загальні принципи проведення референдуму. Стадії підготовки та проведення референдуму. Референдуми в Україні. Законодавство про референдуми. Закон України «Про всеукраїнський референдум» від 26 січня 2021 року. Відповідальність за порушення законодавства про референдуми.

Змістовий модуль 3

Конституційні моделі організації державної влади

Тема 10. Конституційні моделі організації державної влади

Державна влада як інститут конституційного права. Поділ і розподіл державної влади. Система стримувань і противаг. Єдність державної влади.

Структура державної влади. Джерела державної влади. Норми про джерела державної влади та її носії. Норми про характер державної влади, про цілі і принципові напрями діяльності державної влади, про структуру, про систему органів, що здійснюють державну владу, про шляхи та методи здійснення державної влади.

Тема 11. Парламентаризм. Конституційний статус народного депутата України

Парламент – Верховна рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні. Порядок формування Верховної Ради України та її структура. Правовий статус та склад Верховної Ради України. Зміст основних повноважень Верховної Ради України. Організація та порядок роботи Верховної Ради України. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10 лютого 2010 року. Законодавчий процес та його стадії. Акти Верховної Ради України. Поняття статусу народних депутатів України. Закон України «Про статус народного депутата України» від 17 листопада 1992 року. Повноваження народних депутатів України. Депутатські фракції і депутатські групи. Депутатський запит, депутатське звернення і депутатське запитання. Відповідальність перед виборцями.

Конституційний статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Компетенція та повноваження Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Діяльність Уповноваженого з прав людини. Порядок призначення, припинення повноважень і звільнення з посади Уповноваженого з прав людини. Гарантії діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Принципи, функції та повноваження Рахункової палати. Порядок діяльності та акти Рахункової палати. Контроль та гарантії діяльності Рахункової палати.

Тема 12. Президент України

Становлення інституту Президента України. Конституційний статус Президента України. Порядок обрання Президента України. Функції та конституційні повноваження Президента України. Припинення повноважень Президента України. Допоміжні органи Президента України, мета її створення та основні завдання. Склад та структура Офісу Президента України. Рада національної безпеки і оборони України, її склад. Апарат Ради національної безпеки і оборони України. Завдання Ради національної безпеки і оборони України. Закон України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 5 березня 1998р

Тема 13. Виконавча влада. Кабінет Міністрів України

Поняття органів виконавчої влади та їх система. Кабінет Міністрів України – вищий орган у системі органів виконавчої влади. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 27 лютого 2014 року. Міністерства та центральні органи виконавчої влади. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17 березня 2011 року. Місцеві органи виконавчої влади. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 року.

Тема 14. Судоустрій України

Загальна характеристика судової системи. Поняття та ознаки здійснення правосуддя. Система судів загальної юрисдикції. Принципи їх побудови та повноваження. Принципи здійснення правосуддя. Правовий статус суддів. Порядок їх призначення чи обрання. Гарантії суддівської діяльності. Конституційний суд України – єдиний орган конституційної юрисдикції України. Порядок формування Конституційного суду і його складу. Функції та повноваження Конституційного суду України. Порядок діяльності Конституційного суду України.

Тема 15. Територіальний устрій. Місцеве самоврядування в Україні

Поняття територіального устрою України. Форми територіального устрою України. Основні принципи територіального устрою України. Система адміністративно-територіального устрою України. Спеціальний статус міст Києва і Севастополя. Автономна Республіка Крим – територіальна автономія у складі України. Особливості адміністративно-правового статусу Автономної Республіки Крим. Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим.

Поняття та правова основа місцевого самоврядування. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 року. Система, органи та посадові особи місцевого самоврядування. Повноваження місцевого самоврядування. Порядок формування органів місцевого самоврядування. Матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування. Взаємодія органів місцевого самоврядування з органами місцевої виконавчої влади. Гарантії місцевого самоврядування в Україні.

5. Теми семінарських занять для очної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Поняття та предмет конституційного права України.	2
2.	Історія розвитку Конституції України.	2
3.	Теоретичні основи Конституції України.	2
4.	Загальні засади конституційного ладу України.	2
5.	Правовий статус людини і громадянина Громадянство.	2
6.	Громадянські (особисті) та політичні права і свободи людини.	2
7.	Соціально-економічні та культурні права.	2

8.	Вибори як форма народовладдя.	2
9.	Референдум	2
10.	Конституційні моделі організації державної влади.	2
11.	Парламентаризм. Конституційний статус народного депутата України	2
12.	Президент України	2
13.	Виконавча влада. Кабінет Міністрів України.	2
14.	Судоустрій України.	2
15.	Територіальний устрій. Місцеве самоврядування в Україні.	2
	Всього	30

Теми семінарських занять для заочної форми навчання/ 2 вища

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Поняття та предмет конституційного права України.	
2.	Історія розвитку Конституції України.	2/2
3.	Теоретичні основи Конституції України.	2/2
4.	Загальні засади конституційного ладу України.	2/2
5.	Правовий статус людини і громадянина Громадянство.	
6.	Громадянські (особисті) та політичні права і свободи людини.	2/2
7.	Соціально-економічні та культурні права.	
8.	Вибори як форма народовладдя.	
9.	Референдум	
10.	Конституційні моделі організації державної влади.	2/-

11.	Парламентаризм. Конституційний статус народного депутата України	
12.	Президент України	
13.	Виконавча влада. Кабінет Міністрів України.	
14.	Судоустрій України.	
15.	Територіальний устрій. Місцеве самоврядування в Україні.	
	Всього	10/8

6. *Теми курсових робіт*

1. Конституційне право України провідна галузь в системі національного права.
2. Наука конституційного права.
3. Особливості методу конституційно-правового регулювання.
4. Характерні особливості конституційно-правової норми.
5. Процесуальні норми в конституційному праві України.
6. Механізм реалізації конституційно-правової норми.
7. Джерела конституційного права України як галузі національного права.
8. Закон як джерело конституційного права України.
9. Конституційно-правові інститути: система, загальна характеристика.
10. Конституційно-правові відносини.
11. Правозастосовча діяльність суб'єктів конституційно-правових відносин.
12. Конституційно-правова відповідальність, як вид юридичної відповідальності.
13. Санкції конституційно-правової відповідальності.
14. Конституція України - основа системи національного права.
15. сутність, соціальна цінність Конституції України.
16. Юридичні форми та види конституцій.
17. Зміст, структура та основні функції конституції України.
18. Способи та правові форми прийняття конституцій та внесення до них змін.
19. Становлення та розвиток українського конституціоналізму.
20. Загальні засади конституційного ладу України.
21. Форма Української держави.
22. Становлення і розвиток України як правової, соціальної держави.
23. Атрибути державності України.
24. Конституційні основи державного устрою України.
25. Конституційно-правовий статус особи в Україні.
26. Громадянство України, як конституційно-правовий інститут.
27. Підстави та організаційно-правові форми набуття громадянства України.
28. Підстави та порядок припинення громадянства України.
29. Втілення у законодавстві України загальних положень міжнародного стандарту щодо основних прав, свобод і обов'язків людини і громадянина.
30. Система конституційних прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Конституційні громадянські (особисті) та політичні права і свободи людини і громадянина в Україні.
31. Конституційні соціальні та економічні права і свободи людини і громадянина в Україні.
32. Конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні.

33. Конституційно-правовий статус іноземців, біженців та апатридів в Україні.
34. Конституційно-правові гарантії реалізації основних прав і свобод людини і громадянина в Україні.
35. Конституційно-правові основи утворення і діяльності політичних партій в Україні.
36. Об'єднання громадян України в системі демократії; конституційно-правові основи.
37. Основні конституційно-правові форми народного волевиявлення в Україні.
38. Конституційно-правовий інститут виборчого права в Україні.
39. Виборча система України.
40. Юридична відповідальність за порушення законодавства України про вибори та референдуми.
41. Орган державної влади України.
42. Система органів державної влади України; загальні конституційні засади їх формуванні та діяльності.
43. Верховна Рада України - єдиний орган законодавчої влади в Україні.
44. Компетенція Верховної Ради України.
45. Організаційно-правові форми діяльності Верховної Ради України.
46. Конституційно-правовий статус народного депутата України.
47. Конституційно-правові форми відповідальності народного депутата України.
48. Законодавча діяльність в Україні.
49. Президент України в системі органів державної влади.
50. Становлення інституту президентства в Україні.
51. Порядок обрання та вступу на пост Президента України.
52. Конституційні повноваження Президента України.
53. Підстави та порядок припинення повноважень Президента України.
54. Конституційні основи функціонування виконавчої влади в Україні .
55. Система органів державної виконавчої влади.
56. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України.
57. Місцеві державні адміністрації в системі виконавчої влади в Україні.
58. Судова влада в Україні; конституційно-правові засади її функціонування.
59. Конституційно-правові основи організації і діяльності органів судової влади в Україні.
60. Конституційні основи побудови і функціонування органів прокуратури в Україні.
61. Конституційний Суд України в системі органів державної влади.
62. Компетенція Конституційного Суду України.
63. Конституційно-правові основи територіального устрою України.

64. Автономна Республіка Крим у складі України; конституційно-правовий статус.
65. Місцеве самоврядування в Україні.
66. Система місцевого самоврядування в Україні.
67. Місцеві ради в системі місцевого самоврядування.
68. Функції і повноваження місцевих рад в Україні.
69. Конституційно-правові основи компетенції місцевого самоврядування в Україні.
70. Виконавчі органи місцевих рад; конституційно-правове регулювання.
71. Сільський, селищний, міський голова в системі місцевого самоврядування.
72. Органи самоорганізації населення в системі місцевого самоврядування в Україні.
73. Правова, організаційна та матеріально-фінансова основи місцевого самоврядування в Україні.
74. Конституційно-правові гарантії місцевого самоврядування в Україні.

7. ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ПИТАНЬ, з дисципліни „Конституційне право України

1. Поняття та предмет конституційного права України.
2. Метод конституційно-правового регулювання: поняття, характерні риси, види.
3. Джерела конституційного права України як галузі права.
4. Місце конституційного права України в системі національного права.
5. Конституційно-правові норми: поняття, особливості, види.
6. Конституційно-правові інститути: поняття, система, загальна характеристика.
7. Конституційно-правові відносини: поняття, структура.
8. Підстави виникнення, зміни і припинення конституційно-правових відносин.
9. Види конституційно-правових відносин.
10. Конституційно-правова відповідальність: поняття, особливості.
11. Санкції конституційно-правової відповідальності: поняття, особливості, види.
12. Поняття і предмет науки конституційного права.
13. Система науки конституційного права.
14. Джерела науки конституційного права.
15. Функції і соціальне призначення науки конституційного права.
16. Місце науки конституційного права в системі правознавства.
17. Поняття і суть конституції.
18. Юридичні форми конституції, її види.
19. Зміст і структура конституції.
20. Основні функції конституції.
21. Способи прийняття конституцій.
22. Зародження та розвиток ідей конституціоналізму в Україні.
23. Декларація про державний суверенітет України - ідейна основа створення Конституції України як суверенної, демократичної держави.
24. Створення Конституції суверенної держави Україна та процедура її прийняття.
25. Поняття та суть конституційного ладу України.
26. Основні принципи конституційного ладу України.
27. Конституційно-правові основи суспільного ладу України, його характерні ознаки.
28. Політична система суспільства України: поняття, структура, функції.
29. Конституційно-правові основи економічної системи України.
30. Основні конституційно-правові засади державного ладу України.

31. Атрибути державності України.
32. Конституційний статус мов в Україні.
33. Поняття і структура правового статусу особи.
34. Правовий статус особи, як конституційно-правовий інститут.
35. Поняття прав, свобод та обов'язків особи.
36. Основні Конституційні принципи правового статусу особи в Україні.
37. Види правового статусу особи. Особливості правового статусу різних категорій осіб в Україні.
38. Поняття і зміст громадянства.
39. Принципи громадянства України.
40. Підстави та форми набуття громадянства України.
41. Право крові та право ґрунту, як принципи набуття громадянства.
42. Припинення громадянства України, його підстави.
43. Порядок розгляду і вирішення питань громадянства України.
44. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22 вересня 2011 року(зі змінами), Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» від 8 липня 2011 року.
45. Загальні положення міжнародного стандарту щодо основних прав, свобод і обов'язків людини і громадянина.
46. Система конституційних прав і свобод людини і громадянина в Україні.
47. Громадянські і політичні права людини і громадянина в Україні.
48. Економічні та соціальні права людини і громадянина в Україні.
49. Культурні і екологічні права людини і громадянина в Україні.
50. Конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні.
51. Гарантії реалізації прав і свобод людини і громадянина в Україні.
52. Поняття народовладдя. Основні форми народного волевиявлення.
53. Поняття виборчої системи. Види виборчих систем та види виборів.
54. Виборча система і виборче право в Україні.
55. Конституційно-правове регулювання виборчої системи України.
56. Принципи виборчого права.
57. Виборчий процес в Україні: поняття, стадії.
58. Поняття референдуму; основні види референдумів.
59. Порядок призначення і проведення референдуму.
60. Конституційно-правові гарантії реалізації громадянами України права на участь у виборах та референдумах.
61. Виборчий кодекс України від 19.12.2019.

62. Закони України «Про Центральну виборчу комісію» від 30 червня 2004р.; Закон України «Про Державний реєстр виборців» від 22.02. 2007 року.
63. Конституційно-правовий інститут державної влади України; поняття й ознаки органу державної влади.
64. Загальні конституційні засади побудови і діяльності органів державної влади України.
65. Система органів державної влади України.
66. Поняття і сутність законодавчої влади. Зміст загальної теорії парламентаризму.
67. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України.
68. Внутрішня структура Верховної Ради України, її депутатський корпус.
69. Основні функції і повноваження Верховної Ради України.
70. Організаційно-правові форми діяльності Верховної Ради України.
71. Акти Верховної Ради та її органів.
72. Поняття та характерні ознаки правового статусу народного депутата України.
73. Конституційно-правова природа мандату народного депутата України.
74. Зміст правового статусу народного депутата України; його правосуб'єктність.
75. Компетенція народного депутата України.
76. Конституційно-правові форми відповідальності народного депутата України.
77. Основні гарантії депутатської діяльності.
78. Поняття і зміст законодавчої діяльності.
79. Принципи законотворчості.
80. Етапи та стадії законодавчої діяльності.
81. Законодавча ініціатива і внесення законопроектів, як стадія законодавчого процесу.
82. Розгляд і обговорення законопроектів, як стадія законодавчого процесу.
83. Прийняття закону, як стадія законодавчого процесу.
84. Промульгація закону; підстави і порядок застосування Президентом України права відкладального вето.
85. Конституційно-правовий інститут президентства: поняття, загальна характеристика.
86. Конституційно-правовий статус Президента України.
87. Порядок обрання Президента, процедура вступу його на пост.
88. Функції та повноваження Президента України.

89. Підстави і порядок припинення повноважень Президента України.
90. Акти Президента України; їхнє місце в системі правових актів держави.
91. Поняття, сутність та функціональне призначення виконавчої влади.
92. Загальні конституційні засади побудови державних органів виконавчої влади в Україні.
93. Система органів державної виконавчої влади в Україні; законодавче регулювання.
94. Кабінет Міністрів України: конституційно-правовий статус, порядок формування, склад.
95. Функції і повноваження Кабінету Міністрів України.
96. Акти органів державної виконавчої влади.
97. Поняття та сутність судової влади; її основні функції.
98. Конституційно-правові основи судової влади в Україні.
99. Система органів судової влади в Україні.
100. Конституційно-правові основи побудови і функціонування органів судової влади в Україні; принципи судочинства.
101. Органи прокуратури в системі органів державної влади України; конституційно-правовий статус, функції.
102. Поняття, організація та механізм правової охорони конституції.
103. Становлення органів державної влади по забезпеченню правової охорони Конституції в Україні.
104. Конституційний Суд України в системі органів державної влади.
105. Конституційно-правовий статус Конституційного Суду України, порядок формування, склад.
106. Компетенція Конституційного Суду України.
107. Конституційне провадження.
108. Акти Конституційного Суду України.
109. Територія як атрибут (невід'ємна ознака) держави. Територіальне верховенство України за Декларацією про державний суверенітет України та Конституцією України.
110. Поняття та види державного устрою і територіальної організації.
111. Форма державного устрою України.
112. Поняття, суть та принципи територіальної організації України.
113. Адміністративно-територіальний поділ України: поняття, суть, ланки.
114. Державний кордон України: поняття, законодавче регулювання.
115. Поняття і сутність місцевого самоврядування. Основні конституційні засади місцевого самоврядування в Україні.

116. Система місцевого самоврядування в Україні; її основні ланки, законодавче регулювання.
117. Місцеві ради в системі місцевого самоврядування, їхня структура, правовий статус, порядок формування.
118. Організаційно-правова та матеріально-фінансова основи місцевого самоврядування в Україні.
119. Правові основи компетенції органів місцевого самоврядування.
120. Питання виключної компетенції місцевих рад.
121. Основні організаційно-правові форми діяльності місцевих рад.
122. Виконавчі органи місцевих рад; правовий статус, компетенція.
123. Гарантії правової, організаційної та фінансової самостійності (автономії) місцевого самоврядування.

8. Методи навчання

Лекційні заняття.

Семінарські заняття.

Самостійна робота.

Вирішення задач.

Модульно-рейтинговий контроль.

Під час викладання навчальної дисципліни «Конституційне право України» застосовуються такі методи як: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи, практичні методи, методи стимулювання та методи контролю.

9. Форми контролю

Відповідно до «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України», затвердженого протоколом № 5 Вченої ради НУБіП України від 27.12.2019 р. видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля.

Проміжна атестація має визначити рівень знань студента з програмного матеріалу змістового модуля (рейтингова оцінка із змістового модуля), отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.

Засвоєння студентом програмного матеріалу змістового модуля вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Після проведення проміжних атестацій з двох змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок лектором дисципліни визначається рейтинг студента з навчальної роботи $R_{НР}$ (не більше 70 балів) за формулою

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} \cdot K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ} \cdot K^{(n)}_{ЗМ})}{K_{дис}}, \quad (1)$$

де $R^{(1)}_{ЗМ}, \dots, R^{(n)}_{ЗМ}$ – рейтингові оцінки із змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{ЗМ}, \dots, K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) (або годин), передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{дис} = K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ЄКТС (або годин), передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі.

Формулу (1) можна спростити, якщо прийняти $K^{(1)}_{ЗМ} = \dots = K^{(n)}_{ЗМ}$. Тоді вона буде мати вигляд

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ})}{n}. \quad (2)$$

Рейтинг студента з навчальної роботи округлюється до цілого числа.

На рейтинг з навчальної роботи можуть впливати рейтинг з додаткової роботи та рейтинг штрафний. Рейтинг з додаткової роботи додається до рейтингу з навчальної і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається студентам рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний не перевищує 5 балів і віднімається від рейтингу з навчальної роботи. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для здобувачів вищої освіти, які невчасно засвоїли матеріали змістових модулів, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

Підсумкова атестація з дисципліни «Конституційне право України» включає семестрову атестацію студента.

З дисципліни «Конституційне право України» атестація проводиться у формі семестрового екзамену. Семестровий екзамен – це форма підсумкової атестації засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів):

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$$

Оцінка національна за результатами складання екзамену	Рейтинг здобувача вищої освіти, бали
Відмінно	90-100
Добре	74-89
Задовільно	60-73
Незадовільно	0-59

11. Методичне забезпечення

Конституційне право України [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [В.В. Ладиченко, В.І. Орленко та ін.] ; за ред. проф. Ю. І. Крегула - 2-ге вид., допов. - К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. - 527 с.

12. Рекомендована література

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України (із змінами і доп.).- від 28 червня 1996р. // ВВР України.-1996.-№30.-Ст.141.
2. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990р. // ВВР України.-1990.-№31.-Ст.429.
3. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991р. // ВВР України.-1991.- №38.- Ст.502.
4. Конституція Автономної Республіки Крим від 21 жовтня 1998р // Сборник нормативно-правовых актов Автономной Республики Крым – 1998. – № 12. – стор. 2389. – стаття 1008.
5. Про державний кордон України: Закон України (із змінами і доп.).- від 4 листопад 1991р. // ВВР України.-1992.-№2.- Ст.6.
6. Про прокуратуру: Закон України (із змінами і доп.).- від 14 жовтня 2014 року.//ВВР України. 2015, № 2-3, ст.12.
7. Про громадські об'єднання: Закон України (із змінами і доп.).- від 22 березня 2012р. //ВВР України.- 2013, № 1, ст.1
8. Про національні меншини в Україні: Закон України від 25 червня 1992р.//ВВР України.-1992.-№ 36. - Ст. 529.
9. Про Рахункову палату: Закон України (із змінами і доп.).- від 2 липня 2015 року. // ВВР України.- 2015, № 36, ст.360.

10. Про Конституційний Суд України: Закон України (із змінами і доп.).- від 13 липня 2017 року.//ВВР України.- 2017, № 35, ст.376.
11. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України (із змінами і доп.).- від 21 травня 1997р.//ВВР України.-1997.-№ 24. - Ст.170.
12. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 р.//ВВР України.- 1998, № 20, ст.99
13. Про Вищу раду правосуддя: Закон України (із змінами і доп.).- від 21 грудня 2016 року. // ВВР України.- 2017, № 7-8, ст.50.
14. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998р. //ВВР України.- 1998, № 35, ст.237
15. Про столицю України місто-герой Київ: Закон України (із змінами і доп.).- від 15 січня 1999р.//ВВР України.-1999.-№.11.- Ст.79.
16. Про місцеві державні адміністрації: Закон України (із змінами і доп.).- від 9 квітня 1999р.//ВВР України.-1999.-№ 20/21. - Ст.190.
17. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України (із змінами і доп.).- від 15 вересня 1999р.//ВВР України.- 1999.-№ 45.- Ст.397.
18. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України (із змінами і доп.).- від 16 березня 2000р.//ВВР України.-2000.-№ 23.- Ст.176.
19. Про політичні партії в Україні: Закон України (із змінами і доп.).- від 5 квітня 2001р.//ВВР України.-2001.-№ 23.- Ст.118.
20. Про імміграцію: Закон України (із змінами і доп.).- від 7 червня 2001р.//ВВР України.-2001.-№ 41.- Ст.197.
21. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України (із змінами і доп.).- від 7 червня 2001р.//ВВР України.-2001.-№ 33.- Ст.175.
22. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України (із змінами і доп.).- від 8 липня 2011р.//ВВР України.-2011.
23. Про громадянство України: Закон України (із змінами і доп.).- від 18 січня 2001р.//ВВР України.-2001.-№ 13.- Ст.65.
24. Про Державний Гімн України: Закон України від 6 березня 2003 р.//ВВР України.-2003.-№ 24.- Ст.163.
25. Про правовий статус закордонних українців: Закон України від 4 березня 2004р.//ВВР України.-2004.-№ 25.- Ст.343.
26. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004р.//ВВР України.-2004.-№ 50.- Ст.540.
27. Про доступ до судових рішень: Закон України (із змінами і доп.).- від 22 грудня 2005р.//ВВР України.-2006.-№ 15. - Ст.128.
28. Про державний реєстр виборців: Закон України (із змінами і доп.).- від 22 березня 2007р.//ВВР України.-2007.-№ 20.- Ст.282.

29. Про асоціації органів місцевого самоврядування: Закон України (із змінами і доп.).- від 16 квітня 2009р. //ВВР України.-2009.-№ 38.- Ст.534.
30. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України (із змінами і доп.).- від 5 лютого 2015 року. //ВВР України. 2015, № 13, ст.91
31. Про судоустрій і статус суддів: Закон України (із змінами і доп.).- 2 червня 2016 р.//ВВР України. 2016, № 31, ст.545.
32. Про Кабінет Міністрів України: Закон України (із змінами і доп.).- від 27 лютого 2014 року //ВВР України. 2014, № 13, ст.222
33. Про Культуру: Закон України від 14 грудня 2010р.//ВВР України.- 2011р. №24.- Ст.168.
34. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 2 червня 2011р.//ВВР України.-2011.-№51. - Ст. 577.
35. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України - від 17 квітня 2011р.//ВВР України.-2011.-№38.- Ст.385.
36. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011р.//ВВР України.-2011.-№ 32.- Ст.314.
37. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011р.//ВВР України.-2011.
38. Виборчий кодекс України від 19.12.2019. // Відомості Верховної Ради України, 2020, № 7, № 8, № 9, ст.48
39. Закон України «Про Центральну виборчу комісію» від 30 червня 2004р. // ВВР України. 2004, № 36, ст.448
40. Закон України «Про Державний реєстр виборців» від 22.02. 2007 року // ВВР України. 2007.- № 20. – Ст. 282.

Навчальна та спеціальна наукова література

Основна

1. Антонов В.О. Конституційне право України. Академічний курс: Підручник для студ. ВНЗ: У 2т./ В.О. Антонов, О.В. Батанов, Н.В. Воротіна; НАН України; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького.- К.: ТОВ «Вид-во «Юридична думка», 2006.-800с.
2. Байрачна Л.К. Конституційне право України: Підручник для студ. юр. ВНЗ/Л.К. Байрачна, Ю.Г. Барабаш, Ф.В. Веніславський, В.І. Кичун, В.П. Колісник; НЮАУ ім. Ярослава Мудрого.-Х.: Право, 2008-416с.
3. Бисага Ю.М., Бисага Ю.Ю., Белов Д.М. Конституційне право України: Навчальний посібник для студентів ВНЗ/ Ю.М. Бисага; В.І. Чечерський; Ужгородський національний університет.-Ужгород: Ліра, 2007-370с.

4. Конституційне право України : підручник / Алмаші І. М. та ін. ; уклад.: Коцкулич В. В., Джуган В. В.; Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Юрид. ф-т, Каф. конституц. права та порівнял. правознавства. - 8-е вид., перероб. та допов. - Ужгород : Гельветика, 2018. - 409 с.
5. Конституційне право України. Академічний курс: Підручник: у 2т. / За ред. Ю.С. Шемшученка.-К.: Юридична думка, 2008.-800с.
6. Конституційне право України : підручник. - Харків : Право, 2020. - 592 с.
7. Конституційне право України: Підручник для студ. вищ. навч. закл./За ред. В.П.Колісника та Ю.Г. Барабаша.-Х.: Право, 2008.- 416с.
8. Конституційне право України : посіб. для підгот. до іспитів / Ю. Г. Барабаш та ін. - 5-е вид., перероб. та допов. - Харків : Право, 2018. - 387с.
9. Конституційне право України: Навч. посібник / За ред. Ю.І. Крегула— 2-ге вид., допов.- К.:Київ.нац.торг.-екон. ун-т, 2012. — 541 с.
10. Конституційне право : підручник / за заг. ред. О. С. Бакумова, Т. І. Гудзь, М. І. Марчука ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. - Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2019. - 483 с.
11. Конституційне право України. Тестові завдання: навч.-метод. посіб. / [О. В. Білоскурська та ін.]; за заг. ред. д-ра юрид. наук, зав. каф. публ. права Руслани Гаврилюк ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : ЧНУ : Рута, 2019. - 447 с.
12. Кравченко В.В. Конституційне право України: Навч.посіб. Вид. 6-те, випр. і доп.-К.: Атіка, 2009.-608с.
13. Погорілко В.Ф., Федоренко В.Л. Конституційне право України: Підручник/За заг. ред. проф. В.Л. Федоренка.-3-вид., перероб. і доопр.; передмова проф. В.В. Коваленка.—К.: КНТЕ, Видавництво Ліра-К, 2011.- 532с.
14. Савчин М.В. Порівняльне конституційне право : [посібник] / Михайло Савчин ; Ужгород. нац. ун-т. Юрид. ф-т, НДІ порівнял. публ. права та міжнар. права. - Київ : Юрінком Інтер, 2019. - 327 с.
15. Скрипнюк О.В. Конституційне право України: Підручник для студентів ВНЗ.-К.: Ін Юре, 2010.-672с.
16. Селіванов А.О. Конституційний судовий процес (схеми нормативно-правової логістики): дод. до наук.-метод. посіб. "Конституційне правосуддя в Україні" / проф. А. О. Селіванов. - Київ : Логос, 2018. - 45 с.
17. Селіванов А.О. Конституційне правосуддя в Україні: (авт. спецкурс) : навч.-метод. посіб. / проф. А. О. Селіванов. - Харків ; Київ : Логос, 2018. - 91с.

18. Согиря О.В. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. / О. В. Совгиря, Н. Г. Шукліна. - Київ : Юрінком Інтер, 2018. - 554 с.

19. Чушенко В.І., Заяць І.Я. Конституційне право України: Підручник.- К.: Ін Юре, 2007.-488с.

20. Фрицький Ю.О. Конституційне право України: навч. посіб. / Ю. О. Фрицький ; Відкр. міжнар. ун-т розвитку людини "Україна", Ін-т права та суспіл. відносин. - Київ : Університет "Україна", 2018. - 220 с.

Додаткова

1. Антологія української юридичної думки. Конституційне (державне) право / За ред. акад. НАМ України Ю. С. Шемшученка. – К.: Юридична книга, 2004. – Т. 4. -599 с.

2. Батанов О.В. Муніципальне право України: Підручник/За ред. М.О. Баймуратов.- Х.: Одиссей, 2008.-528с.

3. Лисенков С.Л. Основи конституційного процесуального права: Навч.посіб. / С.Л. Лисенков.-К.: Юрисконсульт; КНТ, 2007.-270с.

4. Нестерович В.Ф. Збірник задач з конституційного права України: Навч.посіб.-К.: «Видавництво Ліра-К», 2011.-320с.

5. Орленко В.І., Орленко В.В. Конституційне право України: посіб. для підготов. до іспитів/ 5-е вид., доповн. та перероб.–К.: Паливода А.В., 2011.-156с.

6. Правова система України: історія, стан та перспективи: У 5т.-Т. 2: Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення /Ю.П. Битяка.-Х.: Право, 2008.-728с.

7. Шаповал. В.М. Конституційне право зарубіжних країн: акад. курс: Підручник.-К.: Юрінком Інтер, 2008.-408с.

8. Шляхтун П.П. Конституційне право України: Підручник.-К.: Освіта України, 2008.-592с.

9. Боняк В.О. Конституційне право на страйк в Україні: теоретичний і прикладний аспекти [Текст] : монографія / В. О. Боняк, Ю. О. Коломоець; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. - Дніпро : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2019. - 163 с.

10. Проблеми сучасної конституціоналістики : навч. посіб. / за заг. ред.: А. Р. Крусян, д-ра юрид. наук, проф., А. А. Єзерова, канд. юрид. наук, доц. ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.", Громад. центр прав. ініціатив. - Київ : Юрінком Інтер, 2018. - 521с.

11. Бібліографічний покажчик для написання курсових та наукових робіт з навчальної дисципліни "Конституційне право" / Л. Р. Наливайко. - Дніпро : Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2018. - 294 с.

12. Хромей В.В. Конституційне право на працю : монографія / В. В. Хромей ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. - 239 с.

13. Шамрай В.В. Конституційне право в умовах глобалізації та міждержавної інтеграції: теоретико-методологічний аспект: монографія / В. В. Шамрай. - Одеса : Фенікс, 2018. - 358 с.

14. Джунь В.В. Соціологія конституційного права [Текст] : монографія / В. В. Джунь. - Київ : Ін Юре, 2015. -

Кн. 2 : Соціокультурні підстави європейського конституціоналізму. - 2018. - 597 с.

Інтернет ресурси

1) <http://www.president.gov.ua/>

Офіційний сайт Президента України

2) <http://rada.gov.ua/>

Офіційний портал Верховної Ради

3) <http://www.nbuv.gov.ua/>

Сайт Національної бібліотеки України ім. Вернадського

4) <http://www.ndi-fp.asta.edu.ua/>

Науково-дослідний інститут фінансового права

5) <http://www.legalweekly.com.ua/>

Щотижнева інформаційно-правова газета

6) <http://www.scourt.gov.ua/>

Сайт Верховного Суду України

7) <http://www.court.gov.ua/>

Офіційний веб-портал «Судова влада України»

8) <http://www.knteu.kiev.ua/libr/library/ukr/index.php>

Бібліотека КНТЕУ

9) <http://nplu.org/>

Національна парламентська бібліотека України

10) <http://www.nbuv.gov.ua/nyub/index.html>

Національна юридична бібліотека України

11) <http://legalans.com/>

Всеукраїнський юридичний портал

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Бакалавр» 081 Право	Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства 2021-2022 н.р.	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Конституційне право України»	«Затверджую» Зав. кафедри Ладиченко В.В. 2021 р.
Екзаменаційні запитання			
1. Поняття, предмет та метод конституційного права.			
2. Класифікація конституційних прав і свобод людини і громадянина.			
Тестові завдання			
1. Відмітьте, що є організаційно-правовими формами діяльності Верховної Ради України			
1	діяльність Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини		
2	діяльність Інституту законодавства		
3	засідання комітетів Верховної Ради		
4	засідання Рахункової палати		
5	засідання тимчасових слідчих комісій парламенту		
6	засідання тимчасових спеціальних комісій Верховної Ради		
7	сесії Верховної Ради		
2. Оберіть визначення терміну „Народовладдя”			
1	належність всієї влади народові України та реалізація її народом через форми безпосередньої та представницької демократії		
2	право громадян України брати участь у виборах		
3	право і реальна можливість громадян України брати участь у референдумах		
4	реалізація громадянами своїх прав у визначених державою межах		
3. Вкажіть складові структури конституції України:			
1	вступ;		
2	глави;		
3	додатки;		
4	параграфи;		
5	перехідні. положення;		
6	преамбула;		
7	прикінцеві положення,		
8	розділи;		
9	частини;		
4. Вкажіть, що є підставами звичайного, а що – дострокового припинення виконання депутатських повноважень?			
А	Звичайне припинення відбувається у разі:	1	визнання судом недієздатним або безвісно відсутнім
В	Дострокове припинення відбувається у разі:	2	виїзду за межі України на тривалий час
		3	набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього
		4	припинення громадянства або виїзду на постійне проживання за межі України
		5	припинення повноважень Верховної Ради України
		6	складення повноважень за особистою заявою
		7	смерті
5. Вставте пропущені слова та словосполучення:			
1	Утвердження і забезпечення і свобод..... є головним		

6. Оберіть продовження речення „Громадянство, як елемент правового статусу особи, являє собою”:

1	наявність у людини статусу особи, яка постійно проживає в межах території певної держави
2	повну залежність людини від влади монарха, її обов'язок знаходитися "під данню" та повністю виконувати волю свого пана
3	політико-правова належність особи до держави, що передбачає необхідність беззастережного виконання всіх обов'язків перед державою
4	постійний, стійкий правовий зв'язок особи з державою

7. Відмітьте суб'єктів законодавчої ініціативи в Україні:

1	Верховна Рада України
2	Генеральний Прокурор України
3	Голова Верховного Суду України
4	Кабінет Міністрів України.
5	комітети Верховної Ради України
6	Конституційний Суд України
7	народні депутати України
8	Національний Банк України
9	Президент України
10	Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

8. Продовжіть речення:

санкціонування Президентом прийнятого Верховною Радою закону шляхом власноручного підписання і його офіційного обнародування/оприлюднення/опублікування – це...

9. Відмітьте осіб, обов'язком котрих є захист Вітчизни, її незалежності та територіальної цілісності:

1	громадяни України
2	громадяни України та іноземні громадяни, які постійно проживають або тимчасово, на законних підставах, перебувають на території України
3	громадяни України та особи без громадянства, які постійно проживають на території України
4	усі особи, що проживають на території України

10. Оберіть, які з наведених є основними принципами конституційного ладу України:

1	верховенство права;
2	визнання й гарантування місцевого самоврядування;
3	визнання міжнародних договорів складовою частиною законодавства України;
4	визнання пріоритету загальнолюдських цінностей;
5	відповідальність держави перед людиною і суспільством;
6	захист прав усіх суб'єктів права власності;
7	змагальність;
8	презумпція невинуватості;
9	чітка субординація.

_____ В. В. Ладиченко